

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Štev. 193. Leto XII.

Maribor, petek 26. avgusta 1938

Cena 1 din

Pred energično angleško intervencijo

Novi Runcimanov predlog je za Nemce le izhodišče za sporazum, za Čehe skrajna žrtev — Gwatkinovo poročilo v Londonu — V Nemčiji mislijo na nagel udarec proti Češkoslovaški — Pred intervencijo in novo izjavo Anglije

POLOŽAJ V PRAGI.

PRAGA, 26. avgusta. Lord Runciman je sprejel včeraj zastopnika madžarske avtonomistične stranke grofa Eszterhazyja in Jarosa in z njima dalj časa konferiral. Prav tako je prejel včeraj tudi spomenico Slovaške ljudske stranke, v kateri sporoča svoje zahteve glede federalistične ureditve Češkoslovaške.

PRAGA, 26. avgusta. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da so informacije o glavnih načelih načrta lorda Runcimana za rešitev češkoslovaškega narodnostnega problema točne, da si podobnosti javnosti niso znane. Lord Runciman priznava in upošteva velike žrtev, ki jih je češkoslovaška vlada bila že do sedaj pripravljena doprinesiti in njeno posušanje do skrajne mere, vendar misli, da bi bilo mogoče, doseči sporazum samo na podlagi njegovih predlogov o notranji preureditvi države. Kakor se na dalje izve, je tudi vlada pripravljena priznati Runcimanove predloge kot bazo za nadaljnja pogajanja s sudetskimi Nemci, čeprav se zaveda, da je to skrajno nepopularno in da bo težko pridobiti češkoslovaško javno mnenje za tako velike koncesije.

NOVE OVIRE IN TEŽKOČE.

Ko so se predvčerajšnjim pojavile prve vesti o načelu, po katerem je sestavljena pobuda lorda Runcimana, je prevladalo optimistično razpoloženje nad prejšnjim pesimizmom. Tako so presojali položaj tudi v Parizu in Londonu, kjer je optimizem vplival celo na borzo. Toda včeraj se je optimizem nenadoma zopet umaknil pesimizmu, ki je znova prevladal. Vzrok pesimizma je v informaciji, da so sudetski Nemci sicer pozdravili Runcimanov predlog, toda samo kot izhodišče o t. o. k. Po njihovem mnenju bi se od tu dalje šele pričelo delo za uresničitev njihovih zahtev. Nasprotno pa pomeni Runcimanov predlog za praško vlado skrajno mejo popustljivosti in maksimum na kar more pristati, pa še to pomeni največjo in najtežjo žrtev. Med stališčem Nemcev in stališčem vlade je torej že pred začetkom novih pogajanj na Runcimanovi bazi nepremagljivo nasprotje, ki ne dopušča prav nič več upanja, kakor ga je bilo doslej, ko so vsa prizadevanja zaradi trmaste nepopustljivosti Nemcev, ki niso pripravljali na prav nobene koncesije, brezupno propadla.

ANGLEŠKA INTERVENCIJA.

S tem se je pokazalo, da bi bilo sploh nesmiselno pričeti nadaljnja direktna pogajanja, ko je že vnaprej jasno, kakšen bi bil njihov rezultat. Zaradi tega je sklenil lord Runciman obvestiti o položaju angleško vlado in je to nalogo prevzel njegov glavni sodelavec Ashton Gwatkin, ki je, kakor smo včeraj poročali, nenadoma odletel v London. Ashton Gwatkin je poročal angleškemu zunanjemu ministru Halifaxu in ministrskemu predsedniku Chamberlainu o položaju Runcimanove intervencije in o položaju pogajanj ter sporočil Runcimanovo mnenje, da bi bilo sedaj treba nemudoma pristati v Berlinu, da se na ta način doseže popuščanje tudi z nemške strani, ker je češka itak že šla do skrajnih koncesij in pristala celo na popolno notranjo preureditev države. Sedaj se tu pričakujejo rezultati misli Ashton Gwatkina in sklepi ter koraki angleške vlade, od katerih bo odvisen ves nadaljnji potek pogajanj.

GWATKINOVA MISIJA.

LONDON, 26. avgusta. Glavni sodelavec lorda Runcimana, šef trgovskega oddelka zunanjega ministrstva Velike Britanije Ashton Gwatkin je podal poročilo o položaju češkoslovaškega narodnostnega vprašanja ministrskemu predsedniku Chamberlainu in zunanjemu ministru Halifaxu. Navzoča sta bila tudi svetnika zunanjega ministrstva Wilson in Robert Vansittard. Chamberlain je odpoval včeraj o Dornford, od koder se vrne v ponedeljek 29. t. m. Kakor se zatrjuje, bo v ponedeljek zvečer v Londonu seja vlade, na kateri bodo sprejeti zelo važni sklepi. Lord Runciman bo iz Prage sam poslal Hitlerju pismo, v katerem ga bo prosil, naj bi se nemška častniška kampanja proti Češkoslovaški nehala, ker silno otežuje prizadevanja za sporazum. Angleška vlada bo, tako se danes vsaj zatrjuje, poslala v Berlin noto, v kateri bo obrazložila svoje stališče in predlagala popustljivost v vprašanju sudetskih Nemcev. Obenem pa bo izdala tudi izjavo, v kateri bo na nedvoumen

način povedala Nemčiji in svetu, da je pripravljena braniti Češkoslovaško z vso svojo vojaško silo, ako bi jo kdo napadel.

NEVARNOST NA VIŠKU.

Ti energični ukrepi se zde tu potrebni zaradi tega, ker se po zanesljivih informacijah zunanjega ministrstva iz Nemčije pojavljajo tam vedno češči predlogi, naj bi Nemčija »rešila« sudetsko vprašanje z nepričakovanim in naglim udarcem svoje vojske. Zagovorniki te rešitve menijo, da bi nagla zdrobitev Češkoslovaške postavila Anglijo pred dovršeno dejstvo in bi potem tudi Francija svetovala, naj zaradi Češkoslovaške ne pričenja vojne z Nemčijo. Da se prežene to napačno berlinsko mnenje, mora Anglija z javno izjavo ponovno razpršiti vse dvome o svojem stališču. Anglija bo v vsakem primeru izvršila svoje obveznosti do Francije, ki je po pogodbi dolžna braniti Češkoslovaško. Vse to se mora zgoditi v prihodnjih 10 dneh, torej še pred kongresom nemške nacionalne socialistične stranke v Nürnbergu.

Madžarska na strani Nemčije

VČERAJSNI DAN HORTHYJEVEGA BIVANJA V BERLINU. NAJVEČJA POVOJNA PARADA NEMŠKE VOJSKE. TEMNE SLUTNJE V PARIZU.

BERLIN, 26. avgusta. Včeraj je madžarski državni upravitelj Horthy v spremstvu madžarskega berlinskega poslanika in drugih odličnikov položil dopoldne venec na častni spomenik Unter den Linden, kjer ga je sprejel na čelu častne čete poveljnik berlinske posadke general Seifert. Proti poldnevju so se podali Horthy, Hitler in spremljevalci na Paradni trg, kjer so pred njimi defilirale nemške bojne formacije. Popoldne so bili razni obiski in sprejemi, med tem ko so madžarski ministrski predsednik Imredy, zunanji minister Kanya in general Ratz konferirali z nemškimi ministri, oziroma generali. Zvečer je bila v državni operi slavnostna predstava »Lohengrin«.

BERLIN, 26. avgusta. Parada nemške vojske, ki je bila včeraj dopoldne prirejena Horthyju na čast, je bila največja od vseh dosedanjih nemških vojaških parad po svetovni vojni in so sodelovale pri njej vse bojne enote, posebno pa motorizirane. Parade je opazoval ves slavnostno okrašen in razpoložen Berlin.

Vojaški vpoklici v Ostmarki

DUNAJ, 26. avgusta. Več letnikov avstrijskih rezervistov je dobilo nov ukaz o vpoklicu k orožnim vajam. Vrhovno poveljstvo V. armade razglasi s tem v zvezi, da se prošnje za odgoditev vpoklica upoštevajo le v res skrajni potrebi. Tisti vpoklicanci, ki na prošnjo ne dobijo nobenega odgovora, se morajo nemudoma javiti svoji četi, ker bodo sicer kaznovani po določilih vojaških zakonov.

Zahteve laburistov

LONDON, 26. avgusta. Kakor levicarij v Franciji, tako zahtevajo tudi angleški laburisti takojšnje izredno sklicanje poslanske zbornice in zahtevajo sledeče spremembe v angleški zunanji politiki: 1. Razveljavljenje prepovedi izvoza orožja v republikansko Španijo, 2. odprtje meje na Pirenejih in 3. uspešno zaščito angleških trgovskih ladij v španskih vodah. V zvezi s tem se vlada trudi, da bi našla ugoden izhod iz sedanjega napete-

ga mednarodnega položaja in vsaj nekaj vidnih uspehov, ki bi pomirili ne samo laburiste, ampak tudi angleško javno mnenje sploh.

POLEMIKA SE NADALJUJE.

RIM, 26. avgusta. Kljub zblizanju med katoliško akcijo in fašistično stranko se polemika v listih o rasnem vprašanju nadaljuje. »Regime fascista« zavrača n. pr. odločno trditev vatikanskega dnevnika »Osservatore Romano«, da je rasno vprašanje versko vprašanje in pravi, da je izključno samo politično, zato je narod dolžan skrbeti za svojo rasno čistost.

Borza. Curih, 26. avgusta. Devize. Beograd 10, Pariz 11.94, London 21.2925, Newyork 436.56, Milano 22.96, Berlin 174.90, Dunaj 29, Praga 15.05.

Nadaljnje izboljšanje vremenskih prilik. Ponehanje zapadnih vetrov ob vznožju Alp. Nekoliko toplejše.

Zapiski

Napredek in reakcija

Zgodovina pozna dobe napredka in dobe reakcije, ki skušajo doseženi napredek uničiti. Zasedujemo jih lahko že od starih Asircev in Babiloncev. Med tem pa, ko je napredek večji, je reakcija vedno le kratkotrajna. »Die Weltwoche«.

Obrambne meje Anglije

Obrambne meje Velike Britanije niso več na Kenu, je nekoč dejal Mr. Baldwin, temveč vzdolž češkoslovaških meja. Wickham Steed.

Med seboj se tepejo

V baskiški provinci Guipuzcoa, katere glavno mesto je znano kopališče San Sebastian, je videti, da je prišlo do obračunavanja med samimi Francovimi četami. Tako pišejo francoski listi, da se je ob reki Bidassoi vršilo več manjših prask med posameznimi oddelki Francove vojske. Te vesti naj bi potrjevalo tudi dejstvo, da je pirenejska meja že dalje časa hermetično zaprta in glasovi, da je v San Sebastianu proglašeno obsedno stanje.

Flamski problem

Kar se tiče flamskega problema, mora vlada končno uvideti, da gre manj za jezikovno kot za narodnostno vprašanje. Mir se v državi ne bo preje povrnil, dokler ne bo ustvarjena država, v kateri imajo Flamci in Vallonci vsak svojo popolno samostojnost in vsak svojo samoupravo. (Izjava flamskega nacionalističnega flamskega nacionalističnega poslanca Borginon-a v belgijskem parlamentu).

Imena sudetskih Nemcev

To, kar se označuje z imenom »sudetski Nemci«, nikakor ni čista germanska kri. Sudetski Nemci so nemško govoreče prebivalstvo, čigar slovansko poreklo dokazujejo že imena. Prof. Teliers v holandski reviji »De Gids«.

Minister Kujundžić o hrvatskem vprašanju

Na zboru beograjskih omladincev JRŽ je obširneje govoril minister za šume in rude g. B. Kujundžić o hrvatskem vprašanju ter med drugim izjavil: Ali bi hrvatsko vprašanje dobilo to in tako obliko, da ni bilo tudi onih integralnih Jugoslovancev, ki so ustvarjali »tvrde gradove« in katerih eksperti so ga reševali najprej z zaporom in kundakom? Ni resolucije, ki bi mogla izbrisati moralno odgovornost za te »nedemokratske in nenarodne režime«. Hrvatsko vprašanje se ne rešuje niti s puško, niti z glasovanjem, pač pa s srcem in z možgani. S srcem, ki enako bije za vsakega Srba, Hrvata in Slovenca in s pametjo, ki vidi samo v jugoslovanstvu najpravičnejšo rešitev ne le hrvatskega, marveč tudi srbskega in slovenskega vprašanja.

Slovinci in opozicija

»Slovinci prav za prav v združeni opoziciji nikjer ne prihajamo do izraza. Slovinci nismo politiki, šleve smo, ki se love v politiki kakor večerne večje ob mraku okoli luči, ki jih vedno več opali. Prav za prav se pa delimo Slovinci v tem oziru v skupine: prva želi neuspeh opozicijske politike in omalovažuje nje politike, ker po naključju vedri pod mirnim soncem, druga skupina, prav za prav ste skupin brez določenih skupnih taktičnih načel, hoče opozicijo izrabiti v pridobitev vpliva v politiki neglede načelnih in taktičnih vprašanj, samo da se notranje politično življenje spravi kakršnokoli aktivnost, kar sedaj razmere ovirajo.« — »Delavska politika« v uvodniku 25. t. m.

Maribor, 26. avgusta.

9. avgusta je minulo 70 let, ko se je vršil prvi slovenski narodni tabor v Ljutomeru. Sledili so mu številni narodni tabori ob vsej ogroženosti severni slovenski narodnostni meji: v Žalcu, v Sevnici, pri Kapeli, v Ormožu. Velika tabora sta bila tudi v Šempasu na Goriškem in v Vižmarjih pri Ljubljani. Zadnjega se je udeležilo 30.000 ljudi. Tabori so bili posledica važnih sprememb, ki so nastale v Avstro-Ogrski monarhiji. V letu 1867. so bili Slovani monarhije Franca Jožefa razdeljeni med 2 gospodarja, Nemce in Madžare. Prekmurci so bili takrat za dolgo dobo do leta 1919. popolnoma izročeni Madžarom. Od te dobe naprej se je začela vršiti nad njimi v začetku milejša, pozneje pa vedno intenzivnejša in sistematična madžarizacija. Toda leta 1867. je bil sprejet v ustavo tudi člen 19. o enakopravnosti narodov. Ta člen je Slovence omogočil poleg boja za jezikovno enakopravnost tudi boj za gospodarske in socialne zahteve. Doba takoj po letu 1867. je doba propagande narodne zavesti pod geslom ustavno zagotovljene enakopravnosti z Nemci. V tej dobi je nastal v Mariboru prvi slovenski list kot glasnik odločnega in složnega boja raznarodovalnim poizkusom Nemcev, glasnik Zedinjene Slovenije, kot upravne skupnosti vseh Slovencev. Bil je glasilo, okrog katerega se je zbrala narodno zavedna inteligenca. Tabori so njegove ideje zanesli med slovenske ljudske množice. Organizirani so bili po češkem vzorcu. Čehi so bili vedno naši naravni zavezniki. V obrambnem boju s skupnim nasprotnikom pa so bili vedno med nami in zato tudi vedno naši vzorniki in zanesljivi učitelji. Na tabore so prihajali v lepem številu tudi Hrvati in zastopniki drugih Slovanov, tako da so bili v resnici manifestacije slovanskega bratstva. Omogočila jih je šele nova ustava. Tako so imele slovenske množice prvič po dolgih stoletjih popolne politične pasivnosti in nevednosti priliko slišati in razpravljati na javnih shodih o perečih vprašanjih svoje vsakdanjosti. Glavni predmet taborov — narodna obramba in začetek pangermanizma — ki je prodiral in razdejal slovenska tla, ni bil samo boj za pravice materinega jezika. Ta boj je bil tudi gospodarski in socialni. Skušal je preprečiti, da bi tujcu uspelo iz našega kmeta narediti sebi vdinjenega viničarja. V mnogem je uspel — predvsem zato, ker je kmeta prebudil. Kako zanimanje je vladalo med ljudstvom za tabore, kaže tudi dejstvo, da je prišlo v Ljutomer 600 Prekmurcev, ki so s svojo udeležbo kljub dualistični razdelitvi manifestirali svoje Slovenstvo.

Na taborih sta skupno sodelovali vsa narodna inteligenca in duhovščina. Ločitev na Mladoslavce in Staroslavce jih pri delu za narod ni ovirala. Po začasni pomirjenosti tekmo nadalj. desetletij je do danes privedla do popolne razklanosti slovenskega narodnega življenja. Bila je v mnogih stvareh nujna. Tudi mi Slovenci nismo mogli mimo velikih idej, ki so se porajale v širokem svetu, katerega valovi so pljuskali tudi med nas. Toda vedla je tako daleč, da je postala več vredna sekta kot narod in boj za njegov obstanek. Šele nova nevarnost nas prebujala in porajala v nas misel za sporazumno sodelovanje. Ločitev duhov bo ostala, ker je nujna in ker je zvezana z demokracijo, ki je predpogoj za naš narodni obstoj. Toda pri vsakodnevnih in perečih problemih narodne obrambe bi se morali zopet vsi znati pri skupnem delu za skupne stvari. Potrebna je samo dobra volja in spoštovanje miselne svobode svojega bližnjaka. Obletnica prvega slovenskega tabora ob podobnih okoliščinah bi nam morala zopet utrditi to zavest in jo storiti dejavno.

O ŽENI.

Dobra žena moža inspirira, sijajna žena ga zanima, lepa žena ga fascinira — toda simpatična žena ga pridobi. (Helena Rowland.)

ZAKONCA.

Zakonca se peljeta v vlak. Ona opazuje dolgočasno pokrajino, on pa bere časnik.

»Slišiš, posodi mi no za hip časnik! Tudi jaz bi rada brala!«

»Počakaj, v tunelu.«

Vojne na Kitajskem še ne bo konec

TUDI PADEC HANKOVA NE BO POMENIL ZAKLJUČITEV VOJNE. KITAJCI SE PRIPRAVLJOJO NA ODPOR DO SKRAJNOSTI.

TOKIO, 26. avgusta. Odposlanec japonskega notranjega ministrstva, ki je predsedoval včeraj prvi seji političnih prefektov vzhodnih obmejnih pokrajin Japonske je izjavil, da je do konca vojne s Kitajci še daleč. Vojna tudi z zavzetjem Hankova ne bo končana.

HANKOV, 26. avgusta. Čete maršala Čangkajška so dobile nova velika ojačenja iz severnozahodnih pokrajin, ki so jih organizirali tamkajšnji generali. Zdi se, da Kitajci pod nobenim pogojem ne

nameravajo izprazniti Hankova in da ga bodo branili do zadnjega. Noč in dan se grade na tem odseku nove velike utrdbe, ki presegajo vse dosedanje. Japonci bodo potrebovali tu gotovo še novih čet, ako bodo hoteli doseči kak uspeh. Vse kaže, da bo postal Hankov kitajski Verdun. Japonci so zadnje dni sicer dosegli nekaj uspehov, toda ti niso v nobenem sorazmerju z ogromnimi žrtvami in dejanskega položaja tudi niso bistveno spremenili.

Francija mora biti pripravljena

ZANIMIVA IZVAJANJA MINISTRskega PREDSEDNIKA DALADIERA NA SEJI VODSTVA RADIKALNE STRANKE.

PARIZ, 26. avgusta. Ministrski predsednik Daladier je v svojem govoru na seji izvršilnega odbora radikalne stranke posebno naglasil potrebo obrambe države. Komentirajoč svoj nedeljski govor je obširno poročal o vojaških pripravih v drugih državah in zlasti o naglici s katero se izdeluje orožje in streljivo. Obenem je vsporedil zadevni položaj Francije s položajem v sosedstvu. Naglasil je nujno potrebo, da se v Franciji poveča vsa produkcija, posebno pa vsa tista, ki je v zvezi z obrambo države, ker samo močna Francija bo lahko ohranila mir in preprečila vojno, toda močna mora postati takoj, ne šele čez šest mesecev ali čez eno leto. Da bo to mogoče, se mora zakon o 40 urnem delovnem tednu nemudoma revidirati. To se mora zgoditi na najelastičnejši način. Francija je edina država v Evropi s 40 urnim delovnim tednom, dočim delajo v drugih državah v vojni industriji po 60 ur na teden.

PARIZ, 26. avgusta. Danes se snide plenum parlamentarne skupine radikalne stranke, pred katerim bo imel Daladier velik govor o notranjem in zunanjem političnem položaju. Kakor se izve, bo plenum odklonil zahtevo levičarjev po takojšnjem sklicanju parlamenta. Pod vtisom napetega položaja v Evropi se pa

zdi, da so pričeli levičarji nekoliko popuščati.

PARIZ, 26. avgusta. Avala. V notranjem položaju Francije nastopa polagoma pomirjenje. To pomirjenje se kaže tudi v sklepih seje odbora ljudske fronte, ki se je sešel k važni seji. Med sejo ni bilo nobenih izpadov. Že pri prvem sestanku zastopnikov strokovnih organizacij, ki so zastopane v ljudski fronti in igrajo tam pomembno vlogo, je bila sestavljena sporazumna izjava, ki zadovoljuje vse stranke, ker je ministrski predsednik Daladier izjavil, da nihče ne misli na odpravo 40-urnega delovnega tedna. V včeraj objavljenem komuniqueju naglašala ljudska fronta svoj sklep, da morajo socialni zakoni ostati neokrnjeni, da pa mora biti tudi poskrbljeno za obrambo in neodvisnost države. Daladier bo sprejel zastopnike ljudske fronte jutri. Nerešeno je le še vprašanje: zahteva marksistov po takojšnjem sklicanju parlamenta in senata. To vprašanje bo predvidoma rešeno na jutrišnji seji delegatov vseh levičarskih strank. Ker se pričakuje danes vrnitev Leona Bluma v Pariz, se bo ministrski predsednik gotovo sestal tudi z njim. Splošno se pričakuje, da bodo marksisti svojo zahtevo po sklicanju parlamenta in senata umaknili.

Španska republikanska vlada za umik vseh prostovoljcev

LONDON, 26. avgusta. Španski republikanski poslanik v Londonu je izročil včeraj angleškemu zunanjemu ministru noto, v kateri se potrjuje, da je republikanska španska vlada sprejela načrt o umiku tujih prostovoljcev iz Španije. Izvedba pa je odvisna le od spoštovanja principa reciprocitete. V tej noti se postavlja španska republikanska vlada na stališče, da se morajo umakniti iz Španije vse prostovoljske formacije, t. j. tudi državljani onih držav, ki so zastopane v neumešvalnem odboru in vsi drugi.

Seja madžarske vlade

BUDIMPEŠTA, 26. avgusta. Avala. Po poročilih listov se vrne madžarski ministrski predsednik Imredy iz Nemčije danes zvečer, ker se zdi, da so razgovori z odločujočimi faktorji v Berlinu že končani. Za danes je sklicana tudi seja ministrskega sveta, kateri bo predsedoval notranji minister Keresztes Fischer. Na tej seji bo redigirano besedilo uredbe o ustanovitvi novinarske zbornice v soglasju z zakonom proti Židom.

Amerika in Daljni vzhod

WASHINGTON, 26. avgusta. Avala. Zaradi poročila iz Sanghaja, da Japonci sestrele vsako letalo, ki se pojavi nad zasedenim kitajskim ozemljem, je zunanji minister Združenih držav Cordell Hull v stalnih stikih z referentom svojega ministrstva za Daljni vzhod. Zdi se, da bo zunanji minister zadevno v Tokiu protestiral. Hull zahteva natančna poročila o vseh dogodkih na Daljnem vzhodu, da bo točno poučen o vseh dogodkih, preden bo odposlal v Tokio zadevno noto. S tem v zvezi se pričakujejo važne Hullove izjave.

Spomnite se CMD!

CHRISTEA OBIŠČE BEOGRAD.

BUKAREŠTA, 26. avgusta. Romunski patriarh in ministrski predsednik Miron Christea bo v doglednem času odpotoval v Beograd, kjer bo gost srbskega patriarha, pozneje pa bo obiskal srbski patriarh romunskega v Bukarešti.

KITAJSKA PRITOŽBA V ŽENEVI.

ŽENEVA, 26. avgusta. Avala. Kitajski zastopnik v Ženevi je izročil včeraj tajništvu Zveze narodov posebno noto, v kateri Kitajska protestira proti uporabi strupenih plinov s strani Japoncev.

ŽIDOVSKI VSEUČILISKI PROFESORJI V ITALIJI.

RIM, 26. avgusta. „Il Resto del Carlino“ piše, da je med 1800 italijanskimi vseučiliškimi profesorji okoli 400 Židov. List pravi, da je treba te profesorje, gre le za redne, takoj odstraniti.

BREZ VOLITEV.

ANKARA, 26. avgusta. V sandžaku Aleksandreti bodo te dni imenovani začasni poslanci v avtonomno skupščino. Turki dobe 22, Arabci in ostali pa 18 poslancev. Kdaj bodo volitve, ki so bile sedaj odgodene, ni znano. Kakor se zdi, jih tako kmalu še ne bo.

AMERIKANSKA MORALA.

Ruski film »Peter Veliki« ne bo v Ameriki nikoli dovoljen, kajti car v navalu primitivne radosti poljublja svojega novorojenega sina na oni del telesa, v katerem se v ameriških filmih navadno samo brca. (Vest iz Hollywooda.)

KONCENTRACIJSKO TABORIŠČE V BRAZILIJU.

RIO DE JANEIRO, 26. avgusta. Brazilska avtoritarna vlada je določila otok Fernando Naronha kot koncentracijsko taborišče za svoje politične nasprotnike.

Drobne vesti

Odpoved predavanja v Narodnem domu. Klub jugoslovanskih akademikov v Mariboru sporoča, da se predavanje, ki je bilo določeno za nedeljo, 28. I. m. v Narodnem domu odpoveduje. Naslednje predavanje bo v nedeljo 4. septembra.

Umrli je včeraj na Koroški cesti 6. poduradnik drž. železnice v pokoju Josip Černec, star 58 let.

Cez mejo je hotela. Krošl Angela iz Eibiswalda je bila pred časom izgnana iz Nemčije in odgonskim potom poslana v našo državo. Iz neznanega vzroka pa se ji je zahotelo nazaj čez mejo in srečo je preizkusila pri Sv. Duhu, vendar so jo obmejni organi prijeli in aretirali. Izgovarjala se je, da je hotela po obleko k svojemu bratu onstran meje, vendar pa to ne bo držalo, ker je nosila pri sebi razne sumljive listine.

Iz sodišča. Že jeseni 1936. leta je Koresu v Puščavi nekdo odpeljal mešarski voz s kobilom in konjsko opremo. Najprej sta bila osumljena tatvine Koresova hlapec in pomočnik, ker je nekdo videl, da so se trije peljali na vozu; dokazati jima pa niso mogli ničesar. Enako je danes sodišče opustilo Solaka Alojzija, 70-letnega starca, za katerega je nek prekupčevalec z živino izpovedal, da bi bil močno podoben tistemu, ki se je peljal na ukrađenem vozu. Bilo pa je ponoči in Fajdiga ne more reči, da bi bil to Solak.

Prometna nesreča. Neki mladenič je gnal čez državni most od Kralja Petra trga proti Glavnemu trgu pravilno po desni strani kravo. Ko je privozil nasproti šofer Repolusk, se je krava avtobusa tako prestrašila, da je začela poskakovati. Šofer je hitro zavrl, ker pa je bila cesta mokra, je avtobusu zdrsnilo in se je z levim sprednjim delom zaletel v nek tovorni avto, ki je last prevoznika Julija Jereba. Poškodoval se je avtobus in znaša škoda okoli din 500.—.

Napad na cesti. Ko se je natakara v Gambrinovi dvorani Kovšejeva vračala v premstvu postrežnice Senekovičeve iz Nove vasi proti mestu, se je nenadoma pojavil pred njima brivec Despot Bogdanov iz Koseskega ulice, stopil s kolesa in naperil revolver na natakara Kovšejevo. Nahrulil jo je, kaj dela v tako pozni uri na cesti in naj izgine domov. Nato je spet zasedel kolo in se odpeljal naprej. Kakih petnajst korakov dalje pa se je okrenil naperil ponovno revolver proti natakari in sprožil. K sreči je izstrellek zgrešil cilj in švignil tik Kovšejeve. Kovšejeva je izpovedala, da je imela z napadalcem intimno razmerje in da se je pred približno tremi tedni zelo nesramno izrazil o mariborski policiji. Bogdanov nima orožnega lista.

Tudi kipe kradejo. Slovenjgraški župnik Soklič je prijavil, da mu je iz cerkve nekdo ukradel malega lesenega angela, iz male cerkve Sv. Duha pa je odnesel kipec Kristusa. Oba sta ročna lesena izdelka. Kipeca sama sicer ne bi bila vredna dosti nad din 100.—, imata pa večjo umetniško vrednost in se zato škoda ceni na nad din 800. O drznem tatu ni sledu.

Lov za kolesarskim tatom na Ternem. Včeraj popoldne je neki moški ukradel izpred gostilne Gajšek na Tržaški cesti kolo Alojzu Frasu in pobegnil. Njegovo dejanje so videli ljudje, ki so pričeli tatu zasledovati. Pobegnil je v barake ob Tržaški cesti in tam kolo odvrnil ter izginil proti betnavskemu gozdu. Tam so ga tezenski orožniki ujeli in ga močno uklenili. Je to 31 letni Jakob Fašič, ki je bil te dni izgnan iz Nemčije.

Čigavo je kolo? Med Trsenjakovo cesto in Kajzarjevo ulico je našel stražnik na njivi v koruzi skrito žensko kolo brez znamke in evidenčne ter tovarniške številke. Stražnik ga je odpeljal na policijo, kjer čaka na lastnika.

Tatvine. Vpokojenemu strojevodji Ivanu Macherju je nekdo iz podstrešja v stolni ulici ukradel skoraj novo aktovko. — Nekdo je ukradel zimsko suknjo Al. Crnku iz sobe. Osumljen je neki D. S., ki je spal pri njih.

Novice

Nova odkritja Nikole Tesle

Naš največji ličanski genij na polju tehnike praznuje te dni 83. obletnico svojega rojstva. Živi skromno življenje v 22. nadstropju nekega newyorškega hotela; šest desetletij znanstvenega dela mu je rodilo do 1000 izumov. Tesla izjavlja, da bo šele v tej pozni starosti ustvaril svoja največja dela, in da so bili dosedanjí njegovi izumi proti tem prava otročarija.

Trdi, da bo možno uničiti letala, pa naj se nahajajo kjerkoli v ozračju; ladje bodo lahko plule brez slehernih bojazni pomorjih in možno bo najti skrita bogastva. Artilerijska zrna ne bodo več nevarna, ker se bodo raznesla v zraku. V vsemirju bo možno poslati ogromne količine energij. »Največji živeči ameriški iznajditelj«, kakor ga imenujejo preko morja, zatrdno veruje v te svoje nove iznajdbe, ki bodo presenetile svet.

Zraven tehničnih iznajdb dela Tesla na eni, ki bo napravila pravo revolucijo v gospodarstvu. Dokopal se je do zaključka, da nekatere vrste živali zato slabo uspevajo, ker pretvarjajo proteine slabše kakor one, ki so rejene. Znašel je način, s katerim se da to izboljšati, in upa, da se bo preko tega dognanja izboljšala reja živali za 50%; v Zedinjenih državah bo to zneslo 500 milijonov dolarjev letno. Tudi na svojo domovino je mislil nčenjak, ko je odkril to dobroto.

Zdravja je še zato tako močnega, pravi, ker se pravilno prehranjuje. Tesla skrbi točno, koliko kalorij proteina zavzije dnevno. Zjutraj je na priliki zavžil karjijolo z neko omako, kar je dalo 100 grenov proteina (gram je 38 grenov). Zatem je pojedel 3 jajca, ki so mu dala 300 grenov; za večerjo bo pa spil pol litra mleka, kar bo dalo 462 grenov. Rad zavziva sadje, od mesa pa ima najrajši piščance. Starega dobrega vina je spil v življenju z celo majhno jezero, kakor je izjavil.

Nekdaj je kadil, a zadnja leta ne kadi več; tudi z ženskami nima nikakih oprav

kov, neoženjen je. Žensk ne sovraži, smatra jih za zvišena bitja, za nekeake ideale, ki jih ni vreden. V mladih letih je delal do 20 ur dnevno, kar je pa bila zaletlost; zdaj dela manj časa. Zanima se Tesla za vse, nikoli se ni omejil samo na tehniko, ki jo je najprej študiral v Gradcu, zatem pa praktično pri svojem velikem učitelju Edisonu. Govori dobro šest jezikov, razume pa še deset drugih; marsikaj že pozablja, ker vedo Amerikanci samo angleški. Zelo ga je zanimala literatura, prav posebno pa še poezija.

Učenjak pravi, da bo možno letati s planeta na planet, čeprav se zdi danes to še fantastično. On zmore že danes poslati v vsemirje do 100 tisoč konjskih sil energije. Ta energija gre, dokler ne udari na kak planet, kjer se spremeni v toploto. Zatrdno je prepričan, da žive na Marsu mnogo inteligentnejša bitja kakor na naši zemlji; prešla so že svojo zlato dobo in njihova kultura je v izumiranju. Na Veneri se pa življenje še ni povsem razvilo.

V domovini se je mudil 1892. leta, samo enkrat; želi si, da bi jo kmalu znova videl. Ko se bo popravil od zadnje avtomobilske nesreče, bo dokončal nov model letala, s katerim bo možno preleteti ocean v treh urah. Letalo bo zelo majhno lahko bo zletelo skozi okno.

Tudi na ženski svet ni pozabil; mislil je na vitko linijo in znašel praktičen način, s katerim je mogoče doseči vitko linijo brez vseh muk. V nekaj minutah bodo lahko ženske s pomočjo posebnega aparata shujšale za 2-3 kg.

V mladih letih se je Tesla zanimal bolj za leposlovje kakor za tehniko; hotel je postati novinar. Ali urednik mu je metal najboljše članke v koš, objavljaj pa najslabše. Zato je dal slovo novinarstvu. — Tesla končuje razgovor, da novinarstvo ni s tem ničesar izgubilo, znanost pa je mogoče le kaj pridobila.

Slavie prekmurskih evangeličanov

PROSLAVA PRVIH GLASNIKOV REFORMACIJE V PREKMURJU IN JUBILEJA ADAMA LUTHARJA.

V nedeljo 28. avgusta bodo prekmurški evangeličani proslavljali srebrni jubilej dušnega pastirstva g. Adama Lutharja. Proslava pa ima večji pomen zato, ker je jubilar znan prosvetni delavec in ker je z njo združena tudi spominska slavnost na prve glasnike reformacije v Prekmurju.

G. Luthár je rojen 2. jan. 1887. v Cebebarcih. Teologijo je končal v Sopronu, bil je tudi slušatelj univerze v Leipzigu. Kaplanoval je v Puconcih, Soboti, Mergeših (Madžarsko) in Križevcih. Od 1. sept. 1913. je stalno v Puconcih. Poleg zaslug za ureditev cerkve, je g. Luthar pomemben kot prosvetni delavec. Že 16 let, od začetka izhajanja, je urednik mesečnega glasila prekmurskih evangeličanov, »Duševnega lista«. Njegov uspeh je tudi »Evangeličanski kalendar«, ki prihaja vsako leto med njegove vernike. Napisal je mnogo člankov o zgodovini reformacije v Prekmurju. Statistika pravi tudi, da je dozdaj v 25. letih krstil 2008 otrok, birmal 1639, poročil 790 parov in pokopal 1784 mrtvih. G. Luthár je odlikovan s sv. Savom V. reda in je blažajnik društva Gustava Adolfa.

Za utrditev narodne zavesti in slovenske tradicije prekmurske reformacije je gotovo pravilen sklep pripravljati odbor, da se ob tej priliki spomnijo tudi petanjiskih reformatorjev. V vasi Petonjci ob Muri so namreč našli zatočišče pri gradu grofa Nádasdyja iz Štajerske in Kranjske pred smrtno kaznijo pobegli duhovniki. Bilo je to za vlade Rudolfa I. 1576. Spomin na te duhovnike bo gotovo obudil še močnejšo tradicijo na slovensko reformacijo, na Trubarja in druge, ki so nam Slovencem dali knjigo in knjižni jezik ter tako postavili temelje na katerih je vzrasla njegova samobitnost.

Tudi prekmurskim Slovencem je prišel evangelijski nauk obenem s svetim Dismom in evangelijski tudi abecednik. Pastor Kizmič je prvi zapisal v prekmurškem narečju tiskano knjigo besedo »slo-

venski narod« in pojasnil prekmurškemu ljudstvu, da so Slovani številni in da žive na velikem prostoru sveta. Protestantska književnost je rodila pozneje še katoliško književnost, ki je preko katoliškega Kizmiča in Ivanocija privedla do narodne zavesti katoliško ljudstvo in pri pravljala pot zedinjenju.

Prekmurški evangeličani so danes organizirani v prekmurski sinjoriji s sedežem v Soboti in preko nje v Nemški državni evangelijski cerkvi, ki ima škofa v Zagrebu. Duhovniški naraščaj se šola v Nemčiji. deloma s podporo nemškega društva Gustava Adolfa. Za članstvo v nemški cerkvi so se odločili vsled gnotne podpore, ki jo tako dobivajo in ker so iskali zaslombe proti nerazumevanju, ki so ga zlasti prva leta po vojni srečevali.

Če imamo to dejstvo pred očmi, moramo s posebnim veseljem pozdraviti nedeljsko slavlje, ki naj tako obudi svetle slovenske tradicije in s tem tudi narodno in državno zavest. Gospodu jubilaru pa želimo še mnogo uspehov in ga prosimo, da to zavest in te tradicije med prekmurškimi evangeličani s svojimi prosvetnim delom kar najlepše utrjuje.

Prosvetne potrebe šmarskega okraja

Dejstvo, da je ogromna pokrajina šmarskega okraja, ki sega od obronkov Haloz do Sv. gore, Orliškega pogorja, posejana le tu in tam z eno do trirazrednicami, ljudskimi šolami, ki so gospodarsko slabo podprte, spremljane s tradicijo kazenskega mesta in od ljudstva tudi moralno slabopodprte, ali kakor bi skoraj lahko rekli, osovražene. Življenje je že pod Avstrijo to pokrajino in te kraje toplo in zamenjalo in tudi v novih razmerah, v svobodi, je ostalo pri starem. Šolstvo se je sicer s požrtvovalnim učiteljstvom, večino s samimi mlajšimi močmi, ki so te kraje in ljudi kljub odporu od strani prebivalstva vzljubili, dvignilo na dostojno so-

dobno pedagoško višino in vršilo skozi vsa povelja leta v Jugoslaviji pravo kulturno poslanstvo; seveda se ob pomanjkujočih sredstvih ne more razviti tako, kakor bi se rado razvilo in kakor ga zahteva življenje. Izpopolniti šolstvo in mu posvetiti vso skrb bi za zapuščeno pokrajino mnogo pomenilo, potrebno duhovno podporo pa bi prejelo tudi učiteljstvo, ki mu je pri srcu napredek ljudstva. Saj vemo, da je napredek najprej mogoč, če je prebivalstvo dostojno izobraženo, ker izobrazba je navsezadnje le tudi merilo gospodarskega in socialnega napredka, pa bodi kjerkoli!

Značilno za ogromno pokrajino in naše mačehovstvo do te naše obmejne zemlje je nadalje dejstvo, da ni tu razen omejenih dvo- in trirazrednic in dveh ali treh višje organiziranih ljudskih šol niti ene višje šole, bodisi gospodinskega, meščanskošolskega ali srednješolskega zaveda. Sicer so nekateri lokalni faktorji ta problem že sprožili. Ob zadnjih (Jevtičevih) volitvah so nekateri gg. poslanski kandidati obljubljali narodu tudi meščansko šolo. Seveda je ustanovitev kake šole problem, velik problem. Toda najprej je treba stvar rešiti z načelne strani. Meščanska šola je takemu ogromnemu teritoriju na vsak način potrebna! Če vzamemo primer, da ima meščanska šola Celje, Vojnik in Zalec, torej kar tri meščanske šole v razdalji dobrih 15 km, se moramo zares čuditi, da nima sličnega zaveda ogromen šmarski srez, ki bi ga za vzgojo svojih otrok krvavo potreboval. Ustanovitev meščanske šole je zahteval le-tos ob zasedanju banskega sveta tudi zastopnik šmarskega okraja pri banovini, ki je pri obravnavi prosvetnih vprašanj za svoj okraj upravičeno dvignil svoj glas. Žal, kakor izgleda, brez uspeha. Stvar je ostala na mrtvi točki, čas teče naprej, naša mladina dorašča brez kake višje izobrazbe in vzgoje ali pa jo starši v teh težkih časih ob velikih žrtvah pošiljajo na šolanje v oddaljena mesta ali trge.

SPREMENBE V SAVEZNEM PODSTAROSTU.

Po umrlem podstarosti Paunkoviću je prevzel vodstvo odseka za stike z vsemi sokolskimi organizacijami podstarosta dr. Belajčić, ki bo do nadaljnjega vodil tudi odsek za zgraditev sokolskega stadiona v Beogradu. Ostale gospodarske funkcije je prevzel podstarosta Smiljanić.

o Kraljevič Andrej, ki je od prestane operacije na slepiču popolnoma okreval, je včeraj zapustil ljubljansko Leonišče in se povrnil na Bled. Pri slovesu je kraljevič svojim zdravnikom in sestram bolničarkam izročil razna odlikovanja in spominska darila.

o Zagrebški ban odstopil. Z ukazom kraljevskih namestnikov je dr. Viktor Ružič na lastno prošnjo razrešen dolžnosti bana savske banovine.

o Novi češkoslovaški poslanik v Beogradu dr. Lipa je včeraj z Bleda prispel v Ljubljano in napravil obiske pri banu, škofu, divizijskem poveljniku, mestnem predsedniku in drugih predstavnikih.

o Zlata maša v Šmarju pri Jelšah. Pišejo nam: Prijazni trg Šmarje pri Jelšah, kjer je tudi sedež okraja, je zadnje nedeljo doživel pomembno slovesnost. Znani slovenski pedagog, pedagoški in nabožni pisatelj ter učitelj cele generacije slov, učiteljstva bivše mariborske oblasti, ms. prof. Ivan K. Vrže, je v svojem rojstnem kraju pel zlato sv. mašo. Ljudstvo od blizu in daleč se je redke cerkvene slovesnosti udeležilo v velikem številu. Gospodu zlatomašniku, ki ima za Šmarje in ves šmarski okraj velike zasluge, k visokemu prazniku najskrenejše čestitke Šmarčanov in vsega okraja!

o Narodna čitalnica v Šiški bo proslavila v nedeljo 60letnico svojega obstoja, z razvitjem prapora.

o Kmetška manifestacija za severni del Prekmurja se pripravlja v Gornjih Petrovcih. Proslava se vrši v okrilju Društva kmetjskih fantov in deklet. S proslavo so združeni manifestacijski govori, tekma koscev, razdelitev nagrad in ljudska veselica. Prekmurska kmetška mladina se zadnja leta pridno organizira. Preteklo nedeljo sta bili ustanovljeni novi društvi v Puconcih in v Adrijancih.

o Prekmurska podružnica društva Gustava Adolfa bo imela občni zbor 5. sept. v soboški evangelijski cerkvi. Istega dne bo tudi občni zbor prekmurske sinjorije.

o Drž. real. gimn. v Ptuj obvešča, da bo radi čiščenja šolskega poslopja šolska maša šele 13. sept. in 14. sept. se prične redni šolski pouk.

o Na drž. meščanski šoli v Ormožu so popravni izpiti v sredo dne 31. avgusta od 8. ure dalje. Vpisovanje v vse razrede je 1., 2. in 3. septembra od 8. do 12. ure.

o Na mestni deški šoli v Ptuj bo dne 1. sept. od 8. ure naknadno vpisovanje vseh učencev v prvi razred in onih, ki so se priselili iz okoliša k mestni občini. Istočasno bo vpis novincev v otroški vrtec in za otroke, ki so že izpolnili 4 leta starosti. K vpisu se naj prinese krstni list. 2. sept. bo služba božja in 3. se prične šolski pouk.

o Prepoved sečnje v Prekmurju. Sreško načelstvo v Murski Soboti je prepovedalo brez njegove odobritve sečnje gozdov izven časa od 1. oktobra do 1. aprila.

o Deček utonil. Na goricah pri Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji je 7-letni Franček Meško iz Preclava padel v globoko cisterno in utonil.

o Prometne nesreče. Pri Radečah je na nekem ovinku avto vinskega trgovca Jakovca iz Jastrebovskega, ki je vozil več oseb iz Hrastnika na Plitvice, trčil z avtom, v katerem se je peljal direktor tekstilne tovarne Mautner g. Jakovič iz Zagreba. Katastrofa je bila huda, sedem oseb je bilo težje ranjenih, avtomobila pa sta tudi vsa razbita. — Na cesti Slovenjgradec - Dravograd je s svojim novim avtom ponesrečil trgovski zastopnik g. Ivan Serec iz Celja. Na spolzki cesti je avto zaneslo čez rob v jarek, kjer se je popolnoma razbil. G. Serec je zadobil težke poškodbe. — V Križevcih pri Ljutomeru je hlapec gospoda Smodiše iz Ljutomera vozil s konjem čez progo v trenutku, ko je prihajal vlak v postajo. Lokomotiva je konja ubila, hlapcu pa se na srečo ni zgodilo nič hudega.

o Velika tatvina v Celju. Neznani tat se je vtihotapil v foto-atelje g. Kvasa na Dečkovem trgu v Celju in iz blagajne ukradel vso gotovino v znesku 14.468 din ter 3 hranilne knjižice v skupni vrednosti 20.000 dinarjev.

o Iz zapora v smrt. Te dni so iz zaporov v Laškem izpustili brezposelnega natakarija Mihaela Uršiča s Primorskega. Te dni pa so moža našli v kanalu Savinje blizu Laškega mrtvega. Zdravnik je ugotovil možgansko kap.

o Spomenik hrvatskemu kralju Tomislavu. V Zagrebu bodo postavili po načrtih arhitekta Viktorja Kovačiča na juž. delu trga Kralja Tomislava spomenik hrvatskemu kralju Tomislavu.

o Razpisano bo 4 milijardno obrambno posojilo. Zadnji Uradni list prinaša pravilnik o delovanju odbora glede kontroliranja 6% obrambnega posojila. Notranje posojilo bo razpisano prve dni oktobra. Prometno, gradbeno ter vojaško in mornariško ministrstvo je razpisalo večje število licitacij za javna dela, ki se bodo plačala iz 4 milijardnega posojila.

o V vrečo je strpal nezvesto ženo in njenega ljubimca kmet Jovan Kovač iz Stare Kaniže. Jovan je že dalje časa opazal, da med njegovo ženo in hlapcem ni vse kakor bi moralo biti. Prepisal se je radi tega z ženo, ki ji pa nezvestobe le ni mogel dokazati. Pred dnevi je pa omenil ženi, da odide k maši v 3 km oddaljeno cerkev. Skril se je v bližini hiše v plast sena in čakal, dokler ni žena poklicala hlapca. Ko se mu je dozdevalo, da je pravi čas, je razbil šipe in se pogнал skozi okno. Ker je močan, je v kratkem času oba prestrašena ljubimca zmašil v večjo vrečo, ju odnesel na dvorišče in ju obesil na drevo. Ko si je s kletvicami izpraznil dušo nad njima, ju je razvezal, hlapca nagnal, ženo pa namlatil.

o Kmetje so ustrelili ubijalca inž. Badera. Kakor smo že poročali, je pred nedavnim ubil v Sahovici pri Prijepolju Mile Pajić inž. Baderja pred očmi njegove žene in mu odvzel pol milijona dinarjev. Ker je izginila za njim sleherna sled, je bila izdana tirnica in razpisana na njegovo glavo visoka nagrada. Ko so izvedeli šahovski kmetje, da se mudi ubijalec v njihovih vasi, so se oborožili s puškami in ga po kratki borbi ustrelili. Pri njem so našli samo še 236.000 din.

Maribor

Mariborski železničari

Poseben značaj daje Mariboru železničarski stan, ki je z ozirom na velike železniške delavnice važen činitelj našega javnega življenja. Kljub zelo naporni in nevarni službi najdejo železničarji še vedno dovolj časa, da se kulturno, gospodarsko in sportno udejstvujejo.

Mariborski železničar je bil in ostane narodni borec. Ob prevratnih dne so oni mnogo pripomogli, da je Maribor naš. O tem bo pisala celo zgodovina. Pa tudi sedaj so železničarji neustrašljivi in požrtvovalni nacionalni delavci. Veliko železničarjev je včlanjenih v Združenju nacionalnih železničarjev, ki se ne bori samo za izboljšanje stanovskega položaja, marveč skrbi tudi za kulturno in gospodarsko izobrazbo svojih članov. Naši železničarji imajo svojo glasbeno šolo, lastno bogato knjižnico, velik in moderen sportni stadion, pevsko društvo in godbo, ki je znana daleč okoli. Po vsem tem je upravičena trditev, da so mariborski železničarji vsega upoštevanja vredni čini-

telj v tukajšnjem javnem življenju. Zato pa mora javnost znati ceniti njihovo delo, upoštevati njihove želje ter jih podpirati pri njihovih težnjah.

Železničarji so tako skromni, da javnost dostikrat niti ne ve za njihove težave in misli, da je položaj našega železničarja rožnat. Zato so marsikdaj skoraj izločeni iz upoštevanja merodajnih krogov, češ, oni tako sami skušajo svoje zahteve uveljaviti potom svojih organizacij. To pa je nepravilno. Če so železničarji prav tako agilni javni delavci, kakor drugi stanovi, so vredni iste pozornosti in razumevanja. V Mariboru menda ni organizacije, ki ne bi imela med članstvom tudi železničarje in malo je prireditelj, pri katerih ne bi sodeloval tudi narodni železničar. Njegovega težkega položaja pa nihče ne vidi in so železničarji navezani le na svojo pomoč. To nerazumevanje se mora odstraniti in treba je železničarjem nuditi moralno in dejansko pomoč.

—ig.

razred ljudske šole brez slabe ocene, ali ki so dovršile kak višji razred, če nimajo več ko 14. let. Vsaka učenka prinese seboj zadnje izpričevalo in davčno potrdilo o višini davkov, novinka še krstni list, učenka iz izvenmariborske občine pa tudi nekolkovano potrdilo svojega občinskega urada, iz katerega bo razvidno, v kateri občini stanuje. Popravni izpit završnega izpita bo dne 31. avgusta, vsi ostali popravni izpiti pa 5. septembra, vsakikrat od 8. ure dalje.

m. 30-letnica Združenja pekov v Mariboru. Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru proslavi 17. septembra 30-letnico svojega obstoja. Ob tej priliki bo lepa svečanost in počastitev najstarejših članov.

m. Mesarski pomočniški izpiti. Včeraj so bili v Mariboru pomočniški izpiti mesarjev. Prijavili so se samo trije kandidati in sicer Drago Kirin, Karl Weiss in Franc Klanjšek. Praktični del izpita je bil v mestni klavnici, teoretični pa v prostorih Združenja mesarjev. Izpite je vodil predsednik združenja g. Jernej Fidler, v izpraševalni komisiji pa sta bila Ivan Benzig in Anton Radi. Izpit sta položila samo dva kandidata.

m. Poroke v Mariboru. V preteklem tednu so se v Mariboru poročili naslednji pari: Petek Alojz, ključavničar in Supej Alojzija, kuharica; Kolar Peter, krojaški mojster na Hvaru in Panko Marija, krojačica; Steinbach Ernest, mehanikar in Petrovič Erna, zasebna uradnica; Werbnigg Oskar, mehanikar in Bazzanella Jadviga, zasebnica; Pavlič Fran, posestnik in Ploj Marija, posestniška hči; Gerbič Lambert, učitelj in Primec Ljudmila, učiteljica; Sprinčnik Ivan, mizarski mojster in Novak Ela, tkalka; Gselmar Leopold, čeljarski pomočnik in Plečko Julijana, sukarica.

m. 7 umrlo, 22 rodilo. Gibanje prebivalstva v Mariboru je zelo zadovoljivo. Pretekli teden je umrlo 7 Mariborčanov, rodilo pa se je 22. Tako razmerje med umrljivostjo in rojstvi je skoraj celo leto.

m. Pobreška občina potrebuje škroplni voz. Sedaj sicer škropi ceste na Pobrežju in Teznem dež, toda ob vročih dnevih so ceste v tej občini popolnoma zavite v oblake prahu. Okna ob Tujski cesti na Teznu so na debelo obložena s prahom. Zato je nujno potrebno, da tudi pobreška občina uvede škropljenje cest, kakor je to v Studencih in Košakih.

o. Limbuš je zelo dobro razsvetljen. Okoliške občine si naj vzamejo za vzgled občino Limbuš, ki je malo vasico razsvetlila kar s 60 uličnimi svetilkami. Te dni si je občina nabavila elektriški avtomatski vžigalnik, ki ob

določeni uri sam vžge in ugasne elektriške svetilke v vasi.

m. Poravnalno postopanje je uvedeno o premoženju modistinje in trgovke Ane Hobacher na Aleksandrovi cesti. Terjatve je treba prijaviti do 28. septembra. Poravnalna ponudba je 40 odstotkov. Poravnalni nalog bo 3. oktobra ob pol 9. uri pri tukajšnjem sodišču. Poravnalni sodnik je dr. Lešnik, upravnik pa odvetnik dr. Oton Blanke.

m. Starček padel z voza. V Košakih je včeraj popoldne doživel 61-letni vinčar Franc Kraner iz Pekla hujšo nesrečo. Vazil je žagovino domov. Po nesrečnem naključju je na nekem ovinku starček padel z voza in si nevarno poškodoval hrbtenico ter glavo.

m. Z 10 m visokega drevesa je padel 17-letni posestnikov sin Ivan Lekežič od Sv. Jurija v Slovenskih goricah. Pri padcu si je mladenič razbil čeljusti in zlomil levo roko. Poškodovanca morajo hraniti s pomočjo gumijeve cevke.

m. Kakor v pravljici. V neki tukajšnji gostilni je sedel dobrodušen kmetič iz vinorodnih Slovenskih goric. Sam je bil in pil četrt za četrtjo, ker je prav tega dne dobro prodal jabalka. Pozno zvečer je prisedel k njemu neznan starejši možakar, ki je kmetiču dopovedoval da ve za sredstvo, s katerim bo zaslužil mnogo več kakor pa z delom na polju. Dejal je, da mu bo prodal mali stroj, ki iz navadnega papirja dela ameriške dolarje. Stroj da mu proda za 2000 dinarjev. Kmet je premišljal, misel je bila vabljiva in že je dal neznanu 800 dinarjev na račun. Neznanec, je izginil v noč reko, da gre po stroj za ameriške dolarje. Slovenjgoričan je kmalu ugotovil, da je nasedel drznemu sleparju, ki ga je olajšal za osem stotakov.

Krč ga je prijel. Franc Prešeren, 16 let star, se je kopal v nedeljo v Dravi v Mariboru. Prijel ga je v vodi krč in je utonil. Drava ga je zanesla do Ptuja, kjer so ga izvlekli pri mestni klavnici iz vode. Imel je štiri meščanske šole in je bil učenec v kurilnici.

m. Sostanovalec okraдел. Pod tem naslovom je v sredo »Večernik« objavil vest, da je Alojz Kosi ukradel sostanovalecu Rihardu Juriju iz omare 150 dinarjev vreden suknjič. Kakor pa doznavamo, je bilo prav nasprotno. Tat je Jurij, oškodovani pa Kosi.

*** V nedeljo, dne 28. avgusta** Vas vabi Putnik na ugodne izlete z modernimi avtobusi: v Rogaško Slatino din 50—, okoli Pohorja din 85—. Prijavite se takoj pri »PUTNIK-u«, Maribor.

KOMU NE ŠKODI DEŽ?

Meni dež ne škodi. Sem namreč tako mršav, da hodim med kapljicami. — Jindřich Plachta (češki humorist).

Licitacija namesto v Ljubljani — v Beogradu

Pod tem naslovom priobčuje »Slovenec«, da so doslej bile licitacije za vsa cestna dela na državnih cestah v Sloveniji razpisane tako, da so se vršile pri tehničnem oddelku kr. banske uprave v Ljubljani. Z razpisom licitacije za modernizacijo ceste Jeprca—Labore pa je ta praksa prenehala kajti ta licitacija je razpisana v ministrstvu za gradbe v Beogradu. »Slovenec« piše, da ne ve pravega razloga, zakaj bi morala biti licitacija ravno v Beogradu. Boji se, da licitacija v Beogradu praktično ne bo uspela in bi bilo umestnejše, če bi se odredilo, da se licitacija vrši v Ljubljani ter s tem omogoči našim podjetnikom praktično sodelovanje pri njej.

Stališče »Slovenca« je v tej stvari pravilno. Nova praksa oddaje javnih državnih del pomeni po dvajsetletni decentralizaciji licitacij novo in popolnoma nepričakovano centralizacijo, ki nas preseneča tem bolj, ker sta tako ministrski predsednik g. dr. Stojadinović kakor notranji minister g. dr. Anton Korošec že ponovno naglasila, da je resna namera vlade JRZ postopna širša decentralizacija. Razpis licitacije oddaje del za omenjeno cesto v Beogradu, ki slovenskim podjetnikom skoraj onemogoča sodelovanje, prav gotovo ni v skladu s prizadevanjem za rešitev vprašanj, ki so že tako dolgo nam vsem v napoto.

ŠUSTERŠIČEVI MALI HARMONIKARJI V ROGAŠKI SLATINI.

Po vrnitvi z Bleda, kjer so mali mariborski harmonikarji nastopili pred ministri Male antante in številnimi diplomati, so sedaj koncertirali tudi za goste v Rogaški Slatini. Nastopu Šusteršičevih harmonikarjev so prisostvovali delegati kongresa Pax Romana, tako da bodo poneli ti sloves mariborskih malih harmonikarjev po vsem svetu. Po koncertu je predstavništvo kongresa navdušeno čestitalo vodji g. Vilku Šusteršiču, otroke pa pogostilo in bogato obdarovalo.

m. Telefonski kabel Maribor—Beograd. Z urejevanjem državnega mostu bo mestna občina pričela s polaganjem telefonskega kabla Maribor—Beograd. Polaganje kabla bo pričelo pri Kralja Petra trgu in nadalje čez most na levi strani cestišča. Vodovodne cevi, ki gredo na desnem cestišču, bodo prestavili na rob desnega pločnika, ki ga bodo zato morali popolnoma razdejati. Tam bodo najbrže plinske cevi. Zato bodo dela na državnem mostu dokončana šele v šestih tednih. Oba dovoza na most bosta tlakovana z malimi granitnimi kockami. Na desnem pločniku bodo izkopali kanal preko mosta, kjer bodo nameščene vodovodne in plinske cevi.

m. Na drž. 1. dekliški meščanski šoli v Mariboru bo vpisovanje v vse razrede dne 1., 2. in 3. septembra, vsakikrat od 8.—12. ure. V prvi razred se vpišejo učenke, ki so dovršile 4.

Kultura

Šola za študij srednjeevropskih vprašanj

V Tatranski Lomnici na Čehoslovashkem so ustanovili posebno šolo, ki pa se razlikuje od drugih šol v tem, da deluje samo poleti, ko so vse druge šole zaprte. To šolo obiskuje tudi mnogo tujcev, zlasti pa iz držav Male antante. Pokrovitelji šole je min. predsednik dr. Milan Hodža.

Letos je prvi predaval univ. prof. dr. J. V. Kozák o čehoslovashki demokraciji. Poslušalcem je očrtal osnove čehoslovashke oblike demokracije; ideje, na katerih je zasnovana ta demokracija, so večji del vodilne misli dolgoletne znanstvene in politične državnosti T. G. Masaryka. Čehoslovashki borci za svobodo in tvorci ustave so bili resnični oznanjevalci demokracije in so hoteli ustvariti zelo napredno državo. To se izraža na pr. v volilnem pravu, ki je obče, tajno, neposredno in proporcionalno. Masarykov vpliv in njegova humanitarna filozofija sta globoko proniknila v dušo čehoslovashkega naroda. Po Masaryku je demokracija poizkus, politično realizirati humanitarnost. Ona temelji na spoštovanju človeka in osebnosti.

Humanitarno-demokratski individualizem odgovarja pestri narodnostni zgrajenosti države. Švica na pr. ne more enostavno posneti Čehoslovashke, ker so zgodovina in in pogoj druž. Toda raz-

mere in politična filozofija, kakor tudi politična praksa je povsem protitotalitarna. Imamo jamstva proti revoluciji z leve in z desne; vse to nam je tuje in nezdržljivo z »idejo čehoslovashke republike«.

Tudi notranja in zunanja politika imata svojo stalnost, ki jima daje smer in v celotnem stalno obliko. Od navedenih načel ne more čehoslovashka politika niti za korak odstopiti. Prebivalstvo, ki je državi zvesto, je inteligentno in ima dobre živce. Potrebno pa je, da bi se tudi ostala miroljubna Evropa postavila na stran te demokracije in njenega poslanstva.

KULTURNI PRORAČUN SOVJETSKE RUSIJE.

Sovjetski tisk se bavi s številkami, ki so določene v bodočem proračunu Sovjetske Unije za ljudsko vzgojo in kulturne potrebe prebivalstva. Nad četrtino državnih izdatkov (25,4%) odpada na kulturne izdatke. Ruski državni proračun navaja na tem področju vsoto 31 milijard 386 milijonov rubljev. Če se prišteje k temu še sredstva strokovnih zvez, raznih kulturnih organizacij in drugih javnih ustanov, dobimo približno vsoto 42 milijard rubljev, ki jih bo izdala Rusija prihodnje leto za kulturne potrebe v državi. V primeri z lanskim proračunom pomeni ta številka, da je letošnji za nekaj 6 milijard rubljev večji.

Ti izdatki so določeni predvsem za vzdrževanje 170.764 šol, ki jih obiskuje

33.247.000 dijakov, in na 3.500 tehnik ter 700 visokih šol, ki jih poseča 1.350.000 študentov. V letošnjem letu bodo sprejeli na ruske univerze in visokošolske zavode 170.000 slušateljev in slušateljic.

Za razvoj znanstvenih ustanov je odobren kredit čez milijardo rubljev. Za propagando fizične kulture v širokih slojih naroda je določeno 77 milijonov rubljev. V isti namen pa je nakazanih 148 milijonov iz sredstev državnega socialnega zavarovanja.

k. Arheološka izkopavanja v Vučedolu pri Vukovaru. Dr. R. R. Schmidt že dalj časa vodi izkopavanja na Vučedolskem Gradcu, kjer skuša ugotoviti predzgodovinsko kontinuiteto in kulturne zveze, ki so morale spajati Grčijo in severno Evropo. Kakor je znano, je Vučedol glavno najdišče lepe keramike, ki jo v znanstvenem svetu označujejo kot predmete mladokamene »vučedolske kulture«. Z delom dr. Schmidta se izpričuje kronološki red predzgodovinskih kultur v jugoslovanskem Podonavju.

k. Češke opere na švicarskih odrih. Po repertoarnih programih curiške in baziške opere bodo ponovno izvajali v letošnji sezoni Janáčkov »Jenufo v Curichu, v Bazelu pa prvokrat Dvořákov »Jakobin«.

k. Umetnost primitivnih narodov. Josef Čapek je izdal v češčini bogato ilustrirano knjigo o umetnosti primitivnih narodov.

k. Dramatiziranje Goethejevega »Wer-

therja«, ki ga je uprizorilo tudi Burianovo D 38 v Pragi, bodo uprizorili tudi v Narodnem gledališču v Bukarešti.

k. Léon Dandet, francoski pisatelj in eden izmed voditeljev francoske desnice, je napisal knjigo o Clemenceauju. Naslov ji je: »Burno življenje Clemenceauja«. Kdo ve, ali bi bil stari strastni jakobinec, ki je vodil toliko političnih bojev proti desnici (in seveda tudi levici), ves sel te počastitve?

k. »Dionysos, Apologija gledališča« je knjiga, ki jo je napisal v francoščini Pierre-Aimé Touchard in ki vzbuja na francoskem knjižnem trgu veliko pozornost. Izhajajoč iz teze, da je edini namen katerekoli dramske vrste, bodisi tragedije, komedije, farse, melodrame ali opere, da predstavlja človeka v opojnosti in sicer v tistem stanju, ko človek občuti izredno moč ter izgubi smisel za materialne in moralne zapreke, ki se stavijo njegovi strasti oziroma njegovim sanjam, analizira pisatelj razna dela svetovne in francoske književnosti in prihaja pri tem do marsikake zanimive misli, ki nam ta dela bolj ali manj približa.

k. Michelangelovo Pletà, ki jo je dobila pred nedavnim italijanska država, bodo postavili v Firenci v Michelangelov dom, ki ga nameravajo zgraditi v Firenci.

k. VII. mednarodni kongres zgodovinskih ved se vrši v dneih od 27. avg. do 4. sept. v Curihu. Pri tej priliki bo zasedala tudi III. konferenca Federacije vzhodnoevropskih zgodovinskih družb.

Sport

RAZPIS MEDKLUBSKIH KOLESARSKIH DIRK.

ki jih priredi SK Železničar dne 28. avg. t. l. na svojem stadionu ob Tržaški cesti. Začetek ob 14. uri. Proga za dirkanje meri 450 metrov in je na novo pripravljena za dirko.

Sporod: Dirka juniorjev (10 krogov), glavna dirka (20 krogov), dirka ciljev (25 krogov), handicap dirka (10 krogov) in tolažilna dirka (15 krogov).

Vozi se po pravilniku KSKJ in na lastno odgovornost. Prijavnina din 10.—. Prijave je poslati na naslov SK Železničar, Maribor, stadion Tržaška cesta ali najpozneje eno uro pred startom. Prireditelj si pridržuje pravico spremembe razpisa.

SK CELJA NE BO.

V zadnjem trenutku je SK Celje odpovedal gostovanje. Pride pa SK Olimp in nastopi proti SK Mariboru v nedeljo ob petih na Rapidovem igrišču.

s Poljska in Češkoslovaška v borbi za srednjeevropski cup. Danes se prične v Zlinu, mestu Batovih tovarn, teniški dvojboj Poljske in Češkoslovaške. To je zadnje pa tudi odločilno srečanje in samo ena od teh dveh držav more biti zmagovalka v turnirju za pokal madžarskega kneza Esterhazyja. Poljska je z zmago nad nekompletno Jugoslavijo samozavestna, vendar so Menzel, Hecht, Drobny in Cejnar veliki favoriti.

V Budimpešti pa se je pričel predzadnji dvoboj za Esterhazyjev pokal med Madžarsko in Italijo in je stanje po prvem dnevu 1:1. Zmagovalec se bo rešil zadnjega mesta.

s. Nocoj bo ustanovljen „Mariborski plavalni klub“. Potreba po plavalnem klubu v Mariboru je bila velika. Mariborski otok nudi vse možnosti za razvoj plavalnega sporta. Zato so se odločili za ustanovitev samostojnega plavalnega kluba. Ustanovni občni zbor bo drevi ob 20. uri v lovski sobi hotela „Orel“.

Sah

KONEC OSJEŠKEGA TURNIRJA.

Včeraj je bil zaključen v Osjeku narodni amaterski turnir, ne da bi dobili novega mojstra, ker imata vodeča Lešnik in Rabar enako število točk. Lešnik je do zadnjega kola veljal za favorita, vendar mu je nepričakovano poraz z Avirovičem vzel zmagovito točko in tako mora prvo in drugo nagrado deliti z Rabarjem. Prav tako nepričakovano je Šiška odvzel Rabarju pol točke in mu s tem preprečil, da bi samostojno zavzel prvo mesto in mojstrski naslov. Intelektualni Sikošek je nesrečno izgubil v igri s Pavlovičem in se mora zato v končnem rezultatu zadovoljiti z enajstim mestom.

Prvo in drugo nagrado si delita Lešnik in Rabar z deset in pol točkami, tretjo Šubarič — 10 točk, četrto, peto in šesto nagrado dobe Avirovič, Pavlovič in Šiška, ki imajo po devet točk in pol, sedmo Carev in Rajković z 8 in pol točkami, deveto nagrado pa dobi Martinič za priporjenih osem točk. Slede: Jonke 7 in pol, Sikošek 7, Müller in Turk 6 in pol, Bayer štiri in pol, Cindrič 3 in zadnji Spasojević brez točke.

Po pravilniku za odigranje narodnega amaterskega turnirja morata v slučaju delitve prvega in drugega mesta prvo-plasirana odigrati match dveh partij. — Lešnik in Rabar ga bosta odigrala v Osjeku ali Zagrebu.

s Sahovski turnir preko oceana. Leta 1936 se je pričela največja množestvena šahovska tekma, ki se je kdaj odigrala na svetu. Tisoč šahistov v Angliji je odprlo partijo proti tisoč partnerjem v Združenih državah Amerike. Vsak igralec na tem turnirju sporoči svojemu partnerju vsakokratno svojo potezo, ki jo je naredil, po dopisnici in prejme istotako po dopisnici protipotezo. Nič manj kot 80.000 dopisnic bo prepotovalo Atlantik, dokler ne bo izvršena zadnja poteza v tisočih partijah. Računajo, da bo turnir dokončan v teku leta 1941. Do današnjega dne vodi Anglija s 174 dobljenih partij proti 151, ki so jih dobili Amerikanci. 37 partij je ostalo remis. Na obeh straneh je medtem umrlo 22 igralcev, ki so jih namestili novi igralci.

Gospodarstvo

Karteli

Danes, ko živimo v dobi menjalnega gospodarstva, ni ekonomski uspeh odvisen samo od njegove aktivnosti in njegovega znanja, temveč morda še v večji meri od činiteljev in pojavov, ki so izven njega. In kdor jih vsaj površno ne pozna, kaj kmalu postane žrtev onih, ki imajo priliko, da se v potankosti spoznajo s kompliciranimi zakoni menjalnega gospodarstva. Zato je prvi korak k izboljšanju razmer spoznanje in razumevanje zakonov in činiteljev današnjega gospodarstva. Le tako bomo lahko spoznali, kje nas čevlji žuli in kje je treba lečiti.

Eden izmed teh važnih činiteljev v današnjem gospodarstvu so vsekakor karteli. Mnogo se že govori in piše o kartelih, toda o njihovem bistvu in pomeni je med ljudstvom malo znano.

Kartel je svobodno sklenjen sporazum med producenti, katerim je smoter, da si ustvarijo v izvesni vrsti proizvodnje situacijo monopola. Smoter združitve raznih podjetij je torej, da se med njimi odstrani konkurenca. Karteli morejo uspešno delovati samo v oni vrsti proizvodnje, kjer je malo število producentov in kjer se izdeluje tipizirano blago. Samo tam se more preprečiti izvenkartelska prodaja ter doseči enotne cene. Tako vidimo, da najbolje prosperirajo karteli v težki industriji. Podjetja združena v kartel imajo običajno urad, ki določa ceno njihovim proizvodom in ki vodi evidenco nad celotno proizvodnjo in potrošnjo. Tako je omogočeno, da dotična vrsta proizvodnje nima anarhičnega značaja — kar je pod vlado svobodne konkurence pravilo — ter da se proizvodnja regulira po naprej določenem načrtu s posebnim ozirom na možnost potrošnje. S tem se morejo preprečiti eventualne krize, ki tako škodljivo vplivajo na celotno gospodarstvo. Kartelirana podjetja dosežejo prihranke pri reklamah, prevoznih stroških ter boljše prodajne pogoje. To so vse dobre strani kartelov.

Karteli imajo v narodnem gospodarstvu veliko moč. Razpolagajo s celotno produkcijo ene vrste blaga. Zato se jim pri določanju cen temu blagu ni treba bati

konkurence. Pri režimu svobodne konkurence se cene produktom ne morejo poljubno določati, temveč se vedno sučejo okoli produkcijskih stroškov. Kartelirana podjetja pa imajo možnost, da svojim produktom določijo višjo ceno, kot bi jo mogli v svobodni konkurenci. To povišanje cen gre na škodo konsumentov ter onih producentov, ki niso kartelirani. Da kartelirana podjetja svoj monopolen položaj res zlorablajo, se najbolje vidi v vsakdanjem življenju. Čim se stvori kartel v neki proizvodnji, cene dotičnega blaga poskočijo, in čim se kartel razdere, cene občutno padejo. Toda kljub tej negativni strani kartelov, jih vendar ni priporočljivo enostavno uničiti. Oni so naraven proizvod sedanjih produkcijskih razmer. Treba je le poskrbeti, da odstranimo njihove slabe strani.

Država je prva poklicana za to. Pri nas imamo kartelni register v Beogradu, v katerem se po uredbi o kartelih morajo vsi karteli registrirati. V tem registru je vpisanih okoli 50 kartelov. Med najvažnejšimi so: železarski, sladkorni in cementni kartel, kartel mineralnega olja, papirja in premogovnikov. Po podatkih lahko vidimo, da je večina naše industrije kartelirana. Velik vpliv kartelov pri določanju cen industrijskega blaga povzroča tkzv. »škarje cen« industrijskega in poljedelskega blaga ter tako permanentno krizo našega poljedelstva. To so dejstva, ki dajo mnogo misliti in katerim bi morala država posvetiti večjo pažnjo!

Toda konsumenti, ki so najbolj oškodovani zaradi visokih cen blaga kartelirane industrije, si morajo pomagati tudi sami. Resolucije, peticije in slične stvari navadno prav malo pomagajo. Konsumenti imajo sami možnost, da vplivajo na cene in to z bojkotom blaga nesolidnih kartelov. Toda bojkot uspe samo pri organiziranih konsumentih. Z borbo konsumentov in s primerno državno intervencijo bi se dalo v veliki meri odstraniti škodljive strani kartelov ter njihovo delovanje naravnati v korist celotnemu narodnemu gospodarstvu.

Ramuh.

g Vinska letina v šmarnem okraju kaže na splošno prav lepo. Vključ neugodni pomladi se je trsje kar krepko razvilo. Toča je precej oklestila vinograde v Sv. Petru pod Sv. gorami, kjer je napravila mnogo škode; drugod hvala Bogu do sedaj ni tepla okraja ta šiba božja. Bati se je jesenskih prezgodnjih mrazov. Sicer pa je mnogo odvisno od septembra. Septembrsko sonce ali deževje je zdaj tisti faktor, ki bo potrdil ugodnost ali neugodnost letine in množino ter kakovost vinskega pridelka. Seveda je želja in upanje vseh, da bo jesen lepa, ker je od tega odvisna zima okraja, ki je daleč naokoli znan po svoji pasivnosti in mu je vinski pridelek med glavnimi dohodki.

g Obiranje hmelja na Dravskem polju je po večini že završeno. Dasi je kvaliteto zelo dober, ga je kvantitetno tako malo, kakor še doslej nobeno leto. Nabralo se ga je zelo izpod pričakovanja. Vzrok temu je peronospora, ki je zajela letos tudi nasade na Dravskem polju. Le z veliko spretnostjo in umim škropljenjem se ga je moralo vzgajati, da se ga je pridobilo vsaj toliko. Pojavljajo se že tudi prvi kupci, ki ponujajo za nablajše blago okroglo Din 26 po kg.

g Velike množine sena se stalno izvažajo iz naših krajev v Avstrijo. Zlasti velja to za vzhodne dele severne Slovenije in zapadne predele Hrvaške, od koder dobivajo nemški trgovci prešano seno. Vsled velikega povpraševanja so začele cene tega za izvoz določenega sena rasti in se je blago podražilo od 30 na 40 dinarjev za stot. Precej draga je tudi detelja.

g Svinjska tržišča. Na Dunaju so ta teden na sejmu jugoslovanske mangalice 1—1.03, kmečke svinje 1.04—1.06, stare 1.04—1.06, banatske 1.05—1.10, angleške križane 1.03—1.03—1.10, sremke 1.04—1.06, pršutarji lahki 1.05—1.10 in težki 1.03—1.05 mark za kilogram žive teže. Mangalice so se podražile za 2 pfeniga, za ostale svinje pa so cene ostale nespremenjene. — V Pragi so se na zadnjem

sejmu prodale pitane svinje iz Jugoslavije po 7.25—8, rumunske 7—7.90, težke 8.25—8.50, madžarske 7.50—7.75, domači pršutarji po 7—8.75 kron za kilogram žive teže. Jugoslovanske svinje so stale povprečno 7.60 kron za kilogram.

g Težave pri izvozu sliv. Ker bodo slive letos v Jugoslaviji bolj slabo obrodile, se je že sedaj cena povišala in notira po velikosti in kakovosti 2 do 2.50 dinarjev za kilogram v trgovini na debelo. Izgledi za izvoz niso preveč rožnati, ker so za inozemstvo naše sedanje cene previsoke. Tako dovoljuje Berlin za naše slive franko naše meje, ako so določene za Avstrijo, 22 mark za stot, kar odgovarja 3.19 dinarjev za kilogram. Ker pa je začela marka nazadovati in bo ob živahnem izvozu nemara zdrknila še precej izpod 14.50, bodo naši izvozniki dobili za češplje še manj. Stara Nemčija dovoljuje 23 mark za stot, t. j. 3.33 Din za kilogram, toda franko avstrijsko-nemška meja. Merodajni krogi bodo skušali doseči od Nemčije boljše cene za naše slive.

g Sladkorja bo letos, kakor vsi znaki kažejo, v Jugoslaviji dovolj. Repa kaže prav lepo in bo donos obilen. Predelavalec pese se prične najbrže že 15. septembra. Računajo, da se bodo dale letos doseči znatne rezerve.

g Karoserije za beograjske avtobuse — ljubljanski izdelek. Beograjska mestna občina je naročila večje število velikih avtobusov, ki bodo v nekaterih ulicah zamenjali cestno železnico. Karoserije so iz jekla in jih izdeluje ljubljanska tvrdka Avtomontaža d. d. Prva partija vozil je že izgotovljena in odpotuje te dni v Beograd.

g Uvoz strojev iz Češkoslovaške se je letos precej povečal. Dočim je lani uvozila Jugoslavija iz Češkoslovaške raznih strojev za 36 milijonov dinarjev, se je znesek letos skoraj podvojil. Zlasti velja to za avtomobile, ki jih Jugoslavija v vedno večjem številu uvaža iz Češkoslovaške.

g. Državni dohodki se začenjajo zmanjševati. V državnih dohodkih se je začelo opaziti popuščanje prosperitete v gospodarstvu. Pravkar je končano urejevanje podatkov o državnih dohodkih in izdatkih za mesec junij. Po uradnih podatkih finančnega ministristva znašajo drž. dohodki za mesec junij 897.9 milijonov Din, medtem ko je proračun predvideval 1,015 mil. Din. Dohodki so torej manjši za 117 mil. Din (v procentih: za 11.4%). V primeru z lanskim junijem je letošnji zelo slab: lani je bilo predvideno 909 mil. Din, faktični dohodki pa so znašali 905 mil. Din. — Na drugi strani pa so bili drž. izdatki v juniju večji od dohodkov za 16.5 mil. Din. — Zmanjšale so se sledeče pozicije pri dohodkih: neposredni davki za 63 mil. Din., dohodki od železnic za 19.6 mil. Din, gozdovi za 7.2, rude 10.8. Trošarine, takse, monopoli itd. so sicer dale več kakor je bilo predvideno, toda primanjkljaja v celoti ne morejo kriti.

g. Naš izvoz drv v Francijo. Francoski trgovinski minister je izjavil, da kontingent za uvoz drv iz Avstrije v višini 90.000 ton ne bo v celoti odobren Jugoslaviji, temveč samo dopolnilni kontingent v višini 3.000 ton.

g. Na tržišču drv na Madžarskem je položaj še precej nejasen. Ker je sedaj konkurenca znatna, se bodo cene kmalu stabilizirale, tako da bo tudi našim izvoznikom drv kalkulacija mogoča. Računati je s tem, da se bo letos moglo na Madžarsko izvoziti precej drv.

g. Izvoz lesa v Evropi je bil v prvem polletju 1938. v primeru z lanskim za dobrih 20% manjši. Izvoz igličastega rezanega lesa se je zmanjšal za kakih 15% in tesanega lesa za 25%. Najbolj je nazadoval izvoz iz Rusije, namreč za 42% in iz Rumunije za 50%. Jugoslavija je izvozila okroglo 143.000 ton lesa, lani 200.000 ton ali za 28% več kot letos. V Češkoslovaški se je izvoz lesa izboljšal za 2% in je znašal 103.000 ton. Uvoz je nazadoval v Nemčiji za 10%, v Angliji za 24%, v Holandiji za 40%, v Belgiji za 55% in v Franciji celo za 75%.

g. Italija ne bo več uvažala rib. V fašističnem načrtu za gospodarsko neodvisnost Italije od inozemstva je tudi znatno povečanje ribolova. Dosega tega cilja je bila predvidena za leto 1940., sedaj pa je dobil Mussolini poročilo, da ima Italija že 1500 dobrih ribiških ladij in da ji sedaj ne bo treba več uvažati rib iz inozemstva, ker jih sedaj nalove nad 2 milijona stotov letno. S tem je nekoliko oškodovana Jugoslavija, ker je precej morskih rib izvažala v Italijo.

g. Ogromni nakupi zlata. Na londonskem tržišču je že par dni ogromen promet v trgovanju z zlatom. Nekatere države nakupujejo velike množine zlata, da povečajo zlate zaloge in s tem okrepe svojo valuto. V terek je bilo prodanega za več kot milijon funtov zlata (četrtil milijarde dinarjev). Cena se je povišala v dveh dneh skoraj za en odstotek in je znašala 142 šilingov 8 pens za unčo ali okroglo 56 dinarjev za gram čistega zlata (unča je približno 2.58 gramov).

g. Slaba hmeljska letina na Češkoslovaškem. Po poročilih praških listov je letošnja hmeljska letina na Češkoslovaškem nezadovoljiva. Pridelek je povprečno za 20% manjši od lanskega.

g. Večja izraba lesa v Rusiji. Zadnje čase je bilo zgrajenih ali pa preurejenih precej ladij na ruskih rekah in kanalih za pogon z lesnim plinom. Na ta način hočejo sovjeti bolje izrabiti odpadke pri produkciji lesa. Lesni plin se je v brodarstvu baje prav dobro obnesel.

g. Avtarkija tudi v Turčiji. Turška republika se pod vodstvom Atatürka Kemala paše naglo razvija. Sedaj je vlada sklenila, da mora država postati avtarkična tudi v pogledu preskrbe s sladkorjem. Štiri obstoječe tovarne ne krijejo več potrebe konzuma. Zato so sedaj ustanovili tri nove tovarne, ki bodo pridelovale letno 120.000 ton sladkorja. Dela se prične še letos in bodo končana najkasneje v dveh letih.

g. Porast cen aluminija. Ker sedaj grade v Angliji na stotine velikih letal popolnoma iz aluminija, se je potreba po tej kovini zelo povečala. vsled česar so cene zadnje dni poskočile na 94 funtov za tono (24 dinarjev za kilo). Zaradi velikega povpraševanja po aluminiju nameravajo našo tvornico v Lozovcu v Dalmaciji, ki je bila zgrajena predlanskim, precej povečati. Ta tovarna dela skoraj izključno le za Anglijo.

Zanimivosti

Kako se jih spozna

Gotovo ve vsakdo vsaj eno anekdoto o tem, v čem se razlikuje na primer Nemec od Francoza, ta pa zopet od Angleža, Amerikanca in Italijana. Francoski tehnik »Marianne« je prinesel dovtipno sestavljeni »pregled« tega, kako postane te v kaki določeni državi opazni.

V Nemčiji je nujno, da ste 1.) stoprocentni arijevec, 2.) član narodno-socialistične stranke še iz dobe, ko je bila ta ilegalna, ali pa da ste vsaj zelo mladi (največ 25 let), 3.) da stalno zabavljate čez veliki kapital, hkrati pa vzdržujete zanesljive stike z veleindustrijskimi krogi, 4.) da se vzdržite sleherne aktivnosti in poslušate le ukaze, 5.) da upate v bodočnost.

V Italiji: 1.) bodite zelo mladi ali pa »divji protifašisti«, ki se je vendar spreobrnil, 2.) bodite prepričani da je Italija dobila abesinsko vojno proti združenim armadam vsega sveta in da se bo to zgodilo tudi v Spaniji, 3.) da izhajate iz plemenite rodbine ali pa iz preprostega ljudstva, kajti srednja in visoka buržoazija nista ravno priljubljena, 4.) da upate v bodočnost, 5.) da ste avtor knjige o Mussoliniju ali pa avtor njegove sohe, ali pa avtor njegove podobe ali pa avtor njemu posvečene ode.

V Angliji: 1.) da ste sami bogati, ali pa imate slavno ime, ali pa da se bogato oženite; 2.) da napadate brezobzirno angleško zunanjo politiko, notranjo in gospodarstvo, in to samo tiste vlade, ki je trenutno na površju; 3.) da upate v bodočnost; 4.) da govorite čim manj, kajti le na ta način pridete na glas slavnega

človeka; 5.) da si izberete klub, ki združuje pripadnike kolikor mogoče višjih družabnih slojev.

V Franciji: 1.) da ste sin vaške, delavske ali pa — še boljše! — uradniške družine (z očetom iz kroge visoke buržoazije ali aristokracije se ta čas ne da nič početi); 2.) da imate talent; 3.) da ste član čim večjega števila društev in darskih lož, prijatelj ribiškega sporta, prijatelj Burgundije in podobno, 4.) da znate govoriti na kakršen koli tema in pred kakršnim koli poslušalstvom (to, kaj se govori, ni važno); 5.) da ste podobni pojavu povprečnega Francoza, da nosite brke, kadite pipo in slabe cigarete, nikoli pa cigare, in da znate dobro jesti, zlasti pa piti.

V Združenih državah: 1.) da upate v bodočnost; 2.) da začnete življenje v skromnih, trdih razmerah in da imate v svojem 20. letu že najmanj deset vrst raznih zaposlitev za seboj; 3.) da imate fiksno idejo (iznajdba, izum, politični nazor in podobno), ki jo smatrajo vsi ostali za blazno, ki jo je pa mogoče po dvestih letih vztrajnega truda končno uresničiti; 4.) da živite v vzornem družinskem življenju in imate smehljajočo se, ljubeznjivo ženo in kopico otrok, dalje da podpirate roditelje in se izogibate vsem skandalom in ločitvenim aferam; 5.) da neprestano glasno ponavljate: denar ne pomeni srečo, samemu sebi pa v duhu pravite: Le denar nekaj pomeni!

To je vse treba vedeti, toda ravnati se po tem ni treba, zakaj izjema potrjuje pravilo.

STARORIMSKI VODOVOD ODKRIT.

V bližini Palmyre v Siriji so našli, kakor poročajo londonski listi, vodovod iz časov starih Rimljanov. V svojih glavnih delih je vodovod še zdaj uporabljen. Izkopali so že skoro vsega. Napeljavajo cevi bodo v najkrajšem času začeli zopet uporabljati!

× V državnih gozdovih so posekali na nezakonit način na stotisoče kubičnih metrov lesa. V gozdovih drevskega sreza so posekali kmetje, ki so jih lesni trgovci nagovorili k sekanju, na stotisoče kubičnih metrov lesa. Kjer so še nedavno žumeli stoletni hrasti in bukke, je sedaj svet gol in naliv odnašajo zemljo s hribov. Gozdna uprava v Derventi bo tožila vse lesne trgovce, ki so nagovarjali kmete in tihotapili državni les. Država ima milijonsko škodo.

× Orientalno Sarajevo se umika pred modernizacijo. Še to leto bodo začeli v Sarajevu z gradnjo Trga Kralja Petra Osvoboditelja, sredi katerega bo postavljen monumentalni spomenik velikemu vladarju; izklesal ga bo zagrebški kipar Avgustinčić. S površja orientalskega Sarajeva bo nadalje izginila starinska zgradba Semizovogova vakufa, ena izmed največjih stoletnih poslopj v Sarajevu.

× Posojilo Bukarešte v Parizu. V Parizu izdelujejo načrt glede 400 milijonov lejev, ki bi si jih izposodila bukarška ožjina. Za garancijo bi občina dala gotovo petrolejska polja, ki so njena last.

× Hughes bo posnel film iz življenja »leteče ženske«. Hughes, ki je nedavno dosegel rekord v poletu okrog sveta, ima tri strasti: letalstvo, film in Katarino Hepburn. Sedaj, pišejo, da namerava združiti vse tri. Sklenil je, da bo posnel film iz življenja »leteče ženske« Amalie Erhardtove, ki je tako tragično končala nekje v Tihem oceanu. Preminulo letalstvo bo igrala Katarina Hepburn, ki ji je zelo podobna.

× Pozabila je 12 let zakonskega življenja. Pri avtomobilski nesreči v Londonu se je ponesrečila neka ženska. Rana na glavi se ji je kmalu zacelila, pač pa je ženska pozabila na vseh 12 let zakonskega življenja. Takol, ko je ozdravela, je pobegnila od hiše in odšla delat tja, kjer je delala pred 12 leti, ko je bila še dekle. Nikakor ne more spoznati moža in otroka. V bolnišnici upajo, da ji bodo vrnil spomin.

× V Franciji se širi stavka pristaniškega delavstva. Tajništvo delavske zveze francoskih sredozemskih pristanišč je razširilo stavko v Marseillu na ostala pristanišča v Sredozemskem morju: na Korziko, Alžir, Tunis in Maroko. Stavkajoči nočejo več opravljati prekomurnega dela in delati po nedeljskih večerih.

× V Poljski se bodo tožili radi plemenskega vprašanja. Glasilo poljskega episkopata toži tečnik »Merkurius Polski«, ker je baje zavestno skazil nedavni govor o plemenstvu in nevarnosti, ki grozi od pretiranega nacionalizma.

× Južni Poljski grozijo poplave. Radi dolgotrajnega deževja so prestopile reke ponekod že bregove in zalile nekoliko stanovani, da so morali prebivalstvo evakuirati.

× Revizija dovoljenj za tuje delavce v Rumuniji. Posebne komisije bodo začele v Rumuniji od 1. oktobra naprej pregledovati vsa dovoljenja, ki jih imajo delavci za bivanje v Rumuniji.

× Francija bo zgradila tovarne za letala v Kanadi. Francoski kapital bo zgradil velike tovarne za letala v bližini Montreala v angleški Kanadi. V ta namen bo odšlo v Montreal več sto francoskih tehnikov.

× Rekordno število kinematografov izkazuje Praga: 70. Pred vojno jih je imela samo 9.

× Z letalom se je zaletel v brzojavne žice in padel na zemljo bivši ameriški letalski zmagovalec v hitrosti Hauks. Letalec in mehanik sta si zlomila roke in noge in sta prenešana v bolnišnico. Nesreča se je zgodila med Los Angelesom in New Yorkom.

× Konzerviranje lastavičjih gnezd. V Singapurju so otvorili tovarno, ki konservira lastavičja gnezda. Glavni klijenti te tovarne so kitajske naselbine na zapadni obali Zedinjenih držav.

× Odkriti zlati rudniki kraljice Sabe? Hedžaški prestolonaslednik Ibn Saud je prišel v London, da najde koncesionarje za izkoriščanje zlatih rudnikov, ki so jih pred kratkim odkrili v Hedžasu, v jugovzhodni Arabiji. Trdijo, da so ti zlati rudniki znani zlati rudniki kraljice iz Sabe.

× 20.000 parov ženskih nogavic iz enega drevesa. Neka angleška tovarna za umetno svilo je izračunala, da se dá napraviti iz ene bukke, ki je 60 let stara, dvajset tisoč najfinejših ženskih nogavic, če predela tovarna bukev na najnovejši

način za pridobivanje umetne svile. Ena sama veja srednje velikosti da baje po tem računu nekaj tucatov svilenih nogavic.

× Sofija ima 350.000 prebivalcev, od katerih pripada notranjemu mestu 302.000, ostanek pa predmestjem. Prebivalstvo Sofije izredno naglo raste: baje vsak mesec za 3500 oseb.

× Turistična triletko v Turčiji. Turško gospodarsko ministrstvo je izdelalo načrt za turistično triletko, ki naj do največje mere povzdigne tujski promet v Turčiji. Po tem načrtu bodo zgradili neštete konifortne hotele ter uredili najudobnejše obstoječe gostinske obrate.

× Nova zimska moda, ki jo že razkazujejo pariški veliki modni saloni, prinaša dokaj presenečenj. Odlikuje se zlasti po svoji slikovitosti. Veliko vlogo igrajo vezanine in kožuhovala. V mnogih kolekcijah se odraža močan vpliv orientalskega sloga; tu se bohotijo turbanji, visoke perzilske kučme, široki plašči, ki se ogrinjajo kakor beduinski burnusi, arabeske in inkrustacije iz brokata. Višek pa so zapestnice in uhani — z zlatimi zvončki.

× Razvoj civilnega letalstva v Rusiji. V prvih povojnih letih je bil zračni promet v Rusiji še malo razvit. V I. 1923 so ruska prometna letala vsega skupaj prepeljala 299 potnikov, 8 ton poštinih pošilk in 100 ton tovorov. Od leta do leta pa se je zračni promet dvigal in izkazuje v I. 1937 že: 211.000 potnikov, nad 900 ton pošte in nad 36.000 ton tovorov. V množini prevoženega blaga je rusko zrakoplovstvo doseglo prvo mesto na svetu.

× 31 angleških generalov upokojenih. V Angliji je odšlo v pokoj 31 generalov, na drugi strani pa je bilo med višjimi oficirji več napredovanj.

× Opomin angleškim bolnicam. Britanski minister zdravja je poslal vsem bolnišnicam v državi okrožnico, v kateri nareja, da morajo biti vse bolnice absolutno pripravljene na nepričakovane napade iz zraka.

× Zle posledice bedaste stave. V Braili na Rumunskem se je ponašal neki vojak v veseli družbi, da ima korajž izpiti 1 liter benzina in potem vtakniti v usta gorečo žveplenko. Ko je stavil in vse to storil, so eksplodirali plini, ki so se nabrali v njegovih ustih in vojak se je nenadoma spremenil v živo bakljo. Notranji in zunanji opeklinam je takoj podlegel.

× Po soli izračunano bi bila zemlja stara 2 milijardi 500 milijonov let. Po najnovejših podatkih je v morjih in oceanih 12 milijard 600 milijonov ton različnih soli.

× S točno statistiko je utemeljila zahtevo po ločitvi. Lepa londonska meščanka Jenny Smith je s točno statistiko podprla, zakaj se hoče ločiti. V kratkem času njenega zakona jo je mož udaril 30 krat po brazu, jo 12 krat sunil v trebuh in ledja in 25 krat skušal, da jo zadavi z rokami. Sodišče jo je ločilo po moževi krivdi.

Mednarodni »hohštapler« odpeljal sarajevsko dekle. Nenadoma se je pojavil v Sarajevu eleganten mladenič z luksuznim avtomobilom in se nast-

nil v najlepši sarajevskem hotelu. Predstavil se je za nemškega atašaja tiska. Naenkrat pa je izginil in velik račun, ki je šel že v tisoče, je ostal v hotelu neporavnani. Toda ni odpotoval sam, tesveč je odpeljal s seboj še mlado Sarajevčanko Vasvije Džeragić, kateri je obljubil, da jo popelje v sončne Benetke. Njena pol pa se je k sreči končala že v Beogradu, kjer jo je mednarodni zapeljivec »odložil«. Računi so ostali v hotelu neplačani in živi morda že spet bezskrbno zastojkarsko življenje v kakem drugem elitnem hotelu. Oblasti ga zasledujejo.

× Zaradi živinske kuge izgubil nevesto. To se je dogodilo na Češkoslovaškem. Tam hudo razsaja slinavka in parkljevka, saj je od nje prizadetih nad 50.000 kmetij, in so zato zaščitni ukrepi oblasti zelo strogi. Noben človek ne sme stopiti v hišo ali na dvorišče kmetije, ki je pod kontumacom, niti berač ne, in pismo noša odlaga pošto zunaj hiše na določenem kraju. No, in se je v neki vasi pri Kraljevem gradu bogatemu, a že bolj postaršemu kmečkemu fantu zgodila tale smola: Zasnubil je bil najlepše dekle v fari, dvakrat je bil tudi že oklican v cerkvi, naslednjo nedeljo bi bila poroka, pa je naenkrat v njegovih hlevih izbruhnila slinavka in parkljevka. Ženitovanje so morali preložiti. Medtem pa se je povrnil od vojakov prejšnji izvoljenec lepe Marenke — in konec je bil, da je pobral kontumaciranemu ženi nevesto takorekoč izpred nosa.

× Šaljiva strela. Neprijetno in nevarno dogodivščino sta doživela dva provanalska kmeta, oče in sin. Bežala sta pred nevihto in se oba tiščala pod en dežnik. Nenadoma je udarila strela naravnost v dežnik. Posledice so bile zanimive: dežnik je bil seveda uničen, toda obema kmeta se ni prav nič zgodilo. Le lase, obrvi in brke sta imela malo opaljene.

× Samomor ruskega emigranta. V Zemunu se je obesil 50 let star ruski emigrant Holohov. Vzrok je živčna razkrojenost. Zapustil je ženo in otroka.

× Kmečki nemiri v Indiji. Ker so hoteli nekaterim zakupnikom vzeti zemljo, so nastali nemiri, pri katerih je bilo 8 ljudi ubitih, 40 pa ranjenih.

× Marseillski pristanišče bo militarizirano? Ker ni prišlo do sporazuma v stavki pristaniških delavcev, namerava jo oblasti pristanišče militarizirati. Izgleda pa, da se bo našel s stavkujočim delavstvom kak kompromis, in da se bo izvedla militarizacija samo delno.

Radio Ljubljana

— SOBOTA, 27. avgusta: 12. Venček pisan in vesel. — 12.45 Poročila. — 13. Napovedi. 13.20 Venček pisan in vesel. — 14. Napovedi. — 18. Schwabove pesmi poje Akademski pevski kvintet. — 18.40 Konjske dirke pod Gorjanci (g. Viktor Pirnat). — 19. Napovedi in poročila. — 19.30 Nacionalna ura: Vuk Karadžić in Dubrovnik. — 19.50 Pregled sporta. — 20. O zunanji politiki. — 20.30 Pester drobšč (plošče). — 21. Prenos Puccinijevih enodelank iz Rima: »Il Tabarro«, »Suor Angelica«, »Gianni Schicchi«. Direktor: Fernando Previtali. Zborovodja: Constantino Constantini; v odmoru: Napovedi in poročila.

Razno

NOVO! NOVO! Sprejem v izdelavo in popravilo raznovrstne tehtnice in uteži. Izdelava precizna, cene zmerni! Makso Kert, Aleksandrova 19. 70

AKTOVKE, ŠOLKSE TORBICE nahrbtniki, velika izbira, nizke cene pri M. Šterbal-u, Meljska 2, Trg svobode 6. 495

KLOT za šolske plašče po nizki ceni dobite pri Srečku Pihlarju, Gosposka. 496

ŠOLSKJE torbice in nahrbtnike v veliki izbiri priporoča Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 499

Čitajte »Večernik«

Prodaj

VINSKE SODE rabljene, različne vsebine, prodaj. Vicel, Gosposka 5. 517

Soba odda

OPREMLJENO SOBO v novi hiši oddam v najem. Strossmalerjeva 28. pritličje, št. 2. 512

Stanovanje

DVA BOLJŠA GOSPODA ali gospodični sprejem na stanovanje. Sever, Meljska cesta 10. 532

Stanovanje išče

TOVARNIŠKA DELAVKA išče stanovanje in hrano pri preprosti družini, v bližini tovarne Ehrlich. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Delavka«. 514

Službo išče

KROJAŠKI POMOČNIK išče stalno zaposlenje. Zmožen boljšega dela velikih komadov, želi spremeniti mesto. Naslov v upravi. 511

Službo dobi

TRGOVSKO POMOČNICO verzirano v kuhinjski posodi, porcelanu in steklu, sprejem. Vicel, Maribor. 516

Iščemo zmožne PRODAJALCE odličnih in cenjenih kuharskih brošur. Vprašati v upravi. 515

Znanja želi

DRŽAVNI VPOKOJENEC s 1000 din želi znanja s pošte no, zdravo vdovo. Ženitev ni izključena, starost postranske stvar. Samo neanonimne dopise pod »Resnost« na upravo. 513